

Tulosraportti

Strategiakysely Pohjois-Savon
hyvinvointialueen asukkaille

Strategiakysely asukkaille

25.8.2025

Syksyn 2025 aikana Pohjois-Savon hyvinvointialue päivittää strategiaansa vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä, Pohjois-Savon asukkaiden tarpeita ja palvelujärjestelmän haasteita. Päivitys pohjautuu nykyiseen strategiaan, jonka aluevaltuusto hyväksyi joulukuussa 2022.

Päivitysprosessin punaisena lankana on avoin keskustelu ja osallistaminen. Alkusyksyn aikana järjestämme kaksi strategiaseminaaria aluevaltuuston jäsenille ja varajäsenille, sekä strategiatyöpajat aluehallitukselle, lautakunnille, jaostoille, ikäihmisten neuvostolle, vammaisneuvostolle ja nuorisovaltuustolle, sekä yritysfoorumille ja järjestöille.

Lisäksi julkaisimme kyselyt hyvinvointialueen päättäjille kesällä ja kyselyt henkilöstölle, sidosryhmille ja alueen asukkaille elokuun aikana.

Tässä raportissa on koottuna yhteen asukaskyselyn tulokset.

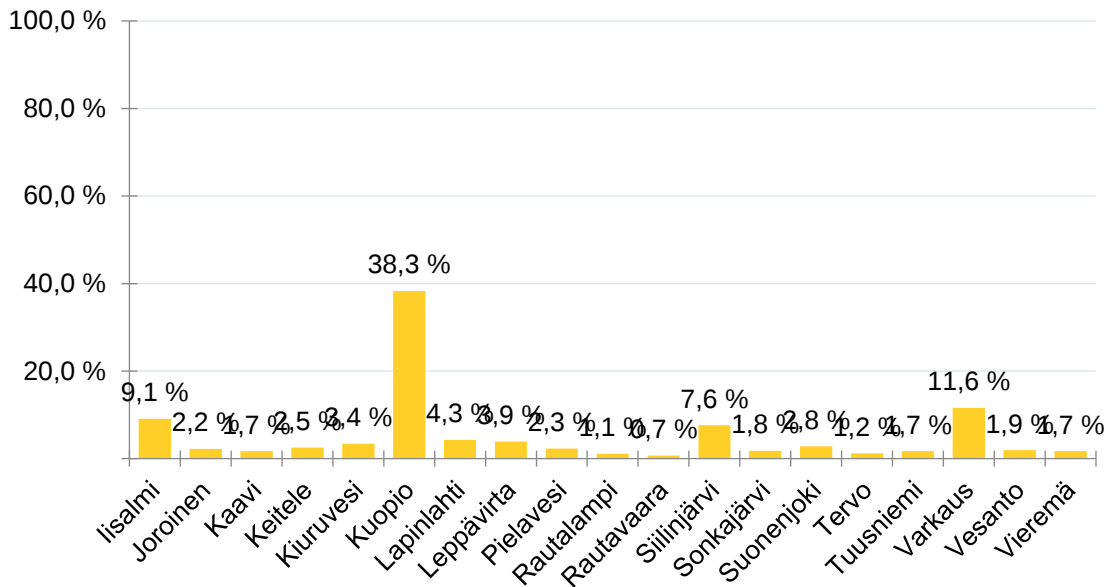
Kysely koostui neljästä osasta:

1. Taustatiedot
2. Hyvinvointialueen arvot – tässä osiossa pyysimme vastaajia priorisoimaan arvoja, jotka kokosimme henkilöstön hyvekyselyn ja nykyisen strategian pohjalta.
3. Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet – tässä osiossa pyysimme vastaajia priorisoimaan tavoitteita, jotka pohjautuvat vuosien 2023–2025 strategiaan linjauksiin, valtioneuvoston asettamiin kansallisiin tavoitteisiin sekä alueen nykyiseen toimintaympäristöön ja sen keskeisiin haasteisiin.
4. Muut teemat - tässä osiossa kysyimme pohjoissavolaisilta, mitä muuta strategian päivityksessä olisi hyvä huomioida.

Kysely oli avoinna 7.-24.8.2025 ja siihen vastasi yhteensä 2656 henkilöä. Yhteensä Pohjois-Savossa asuu noin 248 000 henkilöä, joten vastausprosentti oli noin 1%.

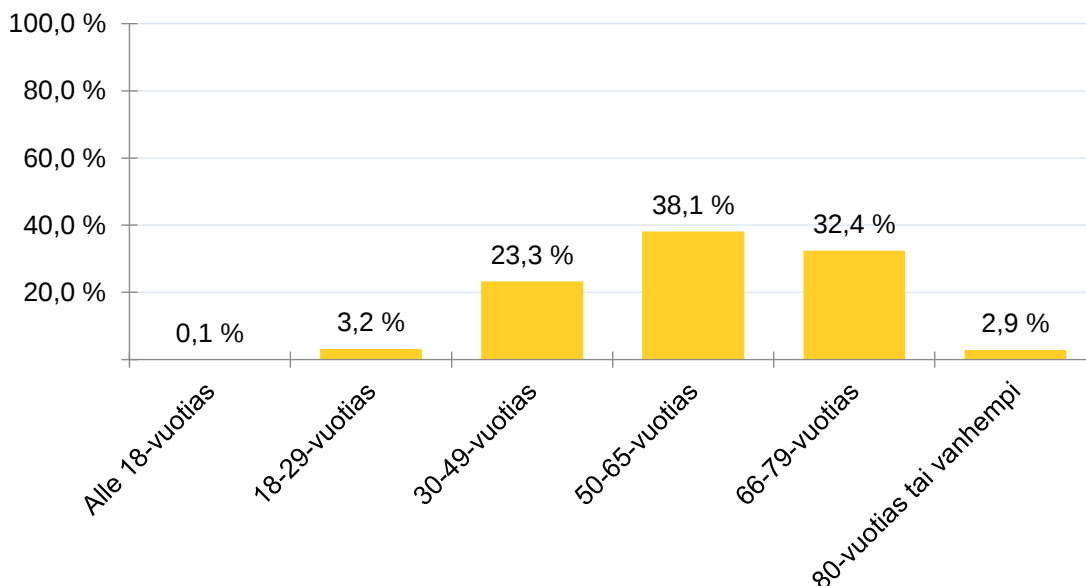
1. Taustatiedot

Mikä on asuinkuntasi?

■ Kaikki vastaajat (KA:8.41, Hajonta:5.07) (Vastauksia:2642)

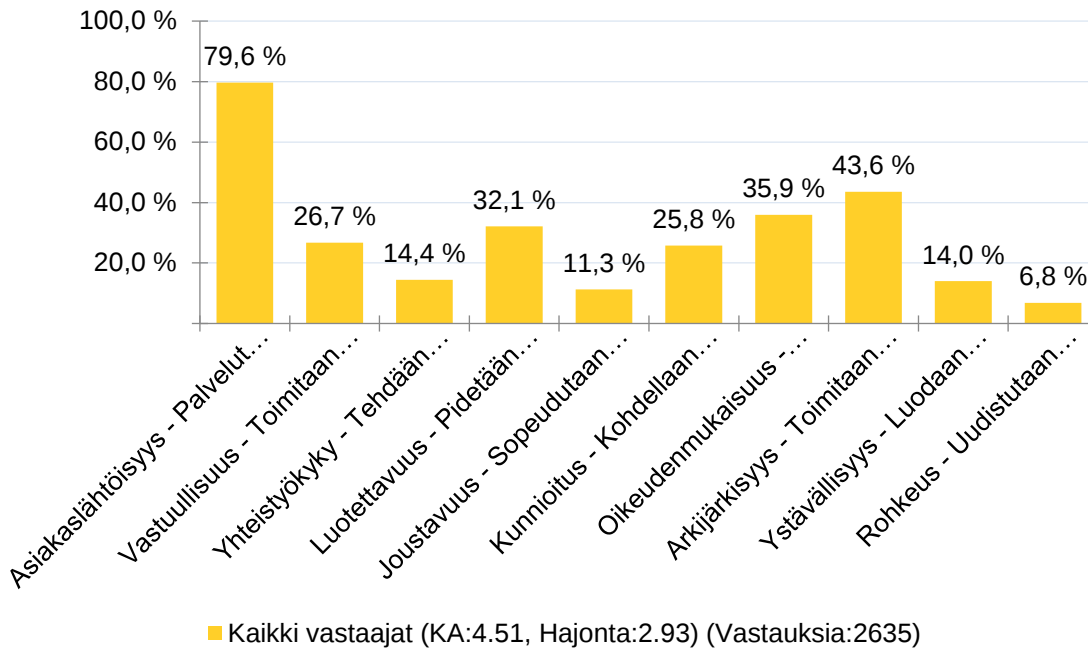
Minkä ikäinen olet?

■ Kaikki vastaajat (KA:4.08, Hajonta:0.89) (Vastauksia:2640)

2. Hyvinvointialueen arvot

Yhteenveto vastauksista kysymykseen: Mitkä seuraavista arvoista* tulisi mielestäsi sisällyttää Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategiaan? Valitse kolme tärkeintä.

* Listaus arvoista, jotka vastaajat pyydettiin asettamaan tärkeysjärjestykseen: Asiakaslähtöisyys (Palvelut suunnitellaan ja toteutetaan pohjoissavolaisten tarpeista käsin), Vastuullisuus (Toimitaan luotettavasti, läpinäkyvästi ja taloudellisesti kestävästi), Yhteistyökyky (Tehdään työtä yhdessä – työkavereiden, asukkaiden ja kumppaneiden kanssa), Luotettavuus (Pidetään lupaukset ja toimitaan johdonmukaisesti), Joustavuus (Sopeudutaan muuttuviin tilanteisiin ja etsitään käytännöllisiä ratkaisuja), Kunnioitus (Kohdellaan kaikkia arvostavasti ja yhdenvertaisesti), Oikeudenmukaisuus (Tehdään päätöksiä reilusti ja perustellusti, kaikkia tasapuolisesti kohdellen), Arkijärkisyys (Toimitaan käytännönläheisesti, maalaisjärki ja kokemus edellä), Ystävällisyys (Luodaan turvallista, avointa ja inhimillistä kohtaamista), Rohkeus (Uudistutaan rohkeasti ja kehitetään osaamista jatkuvasti).

Tiivistelmä avoimista vastauksista kysymykseen: Tulisiko hyvinvointialueen päivitettyyn strategiaan sisällyttää muita arvoja?

Asukkaiden avoimissa kommentteissa nousi esiin useita arvoja ja periaatteita, joita heidän mielestään tulisi vahvistaa tai lisätä strategiaan. Yhteinen nimittäjä oli toive, että arvot näkyvät konkreettisesti arjen toiminnassa, eivätkä jää vain paperille.

Keskeiseksi arvoksi nostettiin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, erityisesti palvelujen saatavuudessa eri puolilla Pohjois-Savoa. Syrjäseuduilla ja pienissä kunnissa asuvat toivoivat, että palvelut säilyvät lähellä ja että keskittäminen ei johda eriarvoisuuteen. Moni painotti lähipalveluiden turvaamista ja digipalvelujen rinnalle vaihtoehtoisia asiointikanavia erityisesti iäkkäiden asukkaiden tarpeisiin.

Toinen vahva teema oli inhimillisyys ja ihmisarvo, joka liitettiin sekä asiakkaiden kohtaamiseen että henkilöstön kohteluun. Asukkaat toivoivat empaattista, kunnioittavaa ja ystävällistä palvelua ilman

vähättelyä ja turhaa byrokratiaa. Useissa vastauksissa toivottiin, että vanhusten, pitkäaikaissairaiden, vammaisten sekä muiden haavoittuvassa asemassa olevien tarpeet huomioidaan paremmin.

Kolmas keskeinen painotus oli luotettavuus ja avoimuus. Vastaajat kaipasivat läpinäkyvyyttä päätöksentekoon ja toimintaan sekä sitä, että luvatuista asioista pidetään kiinni. Johtamisen ja henkilöstön arvostuksen nähtiin kytkeytyvän tähän: hyvinvointialueen tulisi panostaa henkilöstön jaksamiseen ja osaamiseen, sillä se on suoraan yhteydessä palvelujen laatuun.

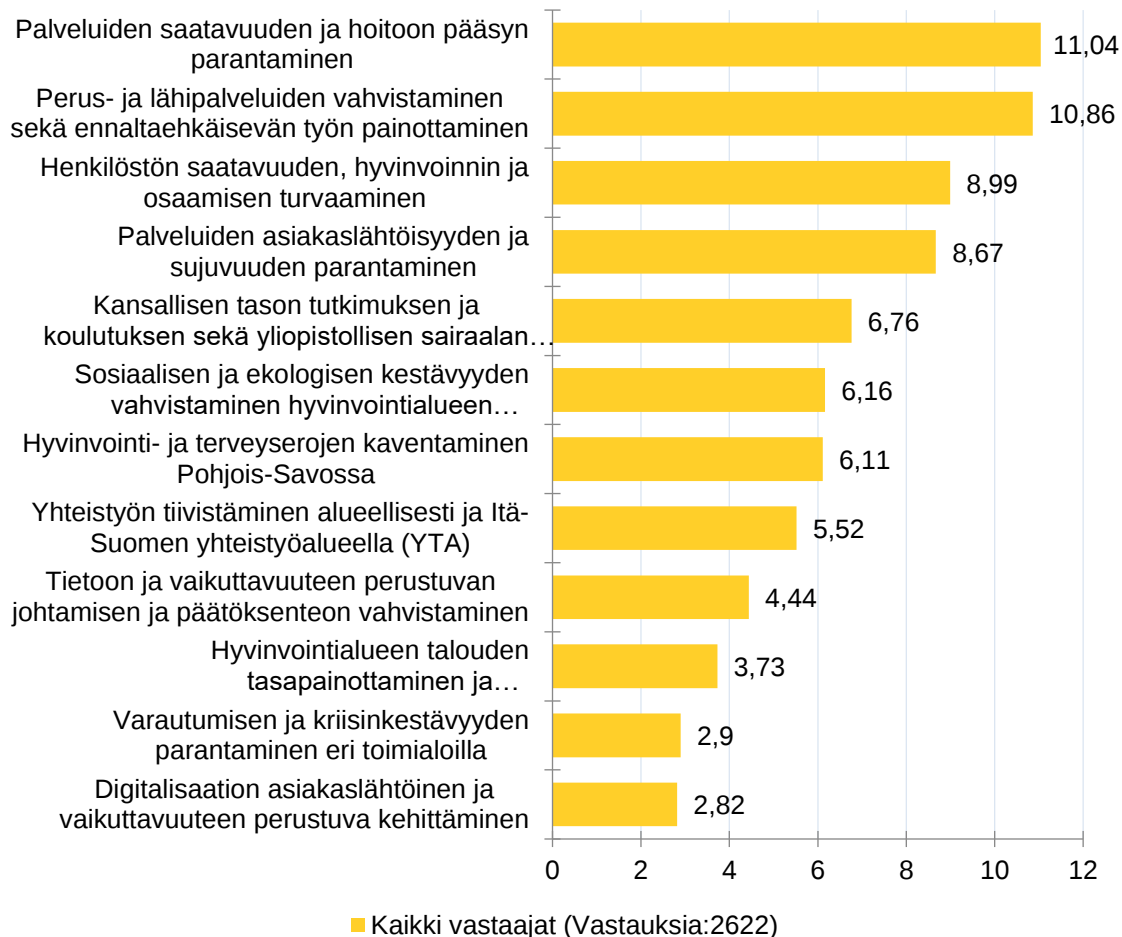
Lisäksi nousi esiin vastuullisuus: taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen kestävyys nähtiin tärkeinä periaatteina. Moni toivoi myös arkijärkisyttä ja pysyvyyttä päätöksiin ja jatkuvat uudistukset ja organisaatiomuutokset koettiin kuormittavina.

Yksittäisissä kommentteissa mainittiin myös arvoja kuten lapsimyönteisyys, innovatiivisuus, turvallisuus ja osallistaminen.

Yhteenvetona: Asukkaat toivovat, että strategian arvot painottavat yhdenvertaisuutta, inhimillisyyttä ja lähipalvelujen turvaamista, ja että ne näkyvät konkreettisesti palvelujen toteutuksessa ja johtamisessa.

3. Hyvinvointialueen strategiset tavoitteet

Yhteenveto vastauksista kysymykseen: Mitkä seuraavista tavoitteista* tulisi mielestäsi sisällyttää Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategiaan? Aseta tavoitteet tärkeysjärjestykseen

*Listaus strategisista tavoitteista, jotka vastaajat pyydettiin asettamaan tärkeysjärjestykseen: Palveluiden saatavuuden ja hoitoon pääsyn parantaminen; Palveluiden asiakaslähtöisyyden ja sujuvuuden parantaminen; Hyvinvointialueen talouden tasapainottaminen ja kustannusvaikuttavuuden lisääminen; Perus- ja lähipalveluiden vahvistaminen sekä ennaltaehkäisevän työn painottaminen; Henkilöstön saatavuuden, hyvinvoinnin ja osaamisen turvaaminen; Tietoon ja vaikuttavuuteen perustuvan johtamisen ja päätöksenteon vahvistaminen ; Digitalisaation asiakaslähtöinen ja vaikuttavuuteen perustuva kehittäminen ; Kansallisen tason tutkimuksen ja koulutuksen sekä yliopistollisen sairaalan vahvistaminen; Varautumisen ja kriisinkestävyuden parantaminen eri toimialoilla; Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen Pohjois-Savossa; Yhteistyön tiivistäminen alueellisesti ja Itä-Suomen yhteistyöalueella (YTA) ; Sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden vahvistaminen hyvinvointialueen toiminnassa.

Tiivistelmä avoimista vastauksista kysymykseen: Onko muita strategisia tavoitteita, joita pidät tärkeinä?

Asukaskyselyn tuloksissa tärkeimmiksi strategisiksi tavoitteiksi nousivat palveluiden saatavuuden ja hoitoon pääsyn parantaminen, perus- ja lähipalveluiden vahvistaminen ja ennaltaehkäisyyn painottaminen, sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen turvaaminen. Tämä näkyi vahvasti myös avoimissa vastauksissa.

Palvelujen saatavuus ja hoitoon pääsy olivat ylivoimaisesti yleisimpiä huolenaiheita. Vastaajat kuvasivat pitkiä jonoja, vaikeuksia saada lääkäriaikoja ja päivystyksen ongelmia erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. Omalääkärimallia toivottiin palautettavaksi, ja erityisesti ikäihmisille kaivattiin matalan kynnyksen ja nopeaa hoitoon pääsyä. Moni toi esiin, että palveluiden keskittämistä Kuopioon on syytä välttää ja lähipalvelut on turvattava myös maaseudulla.

Perus- ja ennaltaehkäisevät palvelut nähtiin keskeisenä painopisteenä. Vastaajat korostivat terveystarkastusten, mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä lasten ja nuorten palveluiden vahvistamista. Erityisesti ennaltaehkäisy nähtiin taloudellisesti ja inhimillisesti järkevänä tapana vähentää kalliimpien palveluiden tarvetta.

Henkilöstön jaksaminen ja arvostus nousivat esiin monissa kommentteissa. Vastaajat olivat huolissaan hoitajien riittävyydestä, työoloista ja jatkuvista yt-neuvotteluista. Toiveita esitettiin palkkauksen parantamisesta, koulutuksen vahvistamisesta sekä johdon ja työntekijöiden paremmasta yhteistyöstä. Useat vastaajat ehdottivat hallinnon keventämistä ja resurssien lisäämistä hoitotyöhön.

Lisäksi esiin nousivat seuraavat teemat:

- Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo: Palvelujen on oltava kaikkien saavutettavissa asuinpaikasta riippumatta.
- Asiakslähtöisyys ja inhimillisyys: Vastaajat toivoivat kuuntelevaa, kunnioittavaa ja ymmärrettävää kohtaamista sekä vähemmän byrokratiaa.
- Talouden hallinta: Useat korostivat, että säästöjä tulisi hakea hallinnosta eikä hoitotyöstä, ja että päätösten on oltava realistisia ja kestäviä.
- Johtamisen kehittäminen: Toivottiin läpinäkyvyyttä, kuuntelemista ja henkilöstön osallistamista päätöksentekoon.

Yksittäisissä kommentteissa mainittiin myös ekologinen kestävyys, järjestö- ja yritys yhteistyön vahvistaminen, omavastuun lisääminen terveyden edistämisessä, sekä innovatiivisuuden ja uusien toimintamallien hyödyntäminen.

Yhteenvetona: Asukkaat odottavat strategialta ennen kaikkea konkreettisia toimia, joilla turvataan lähipalvelut, nopea hoitoon pääsy ja henkilöstön hyvinvointi.

4. Muut teemat

Tiivistelmä teemoista, joita nousi esille avoimissa vastauksissa kysymykseen Onko jotain muuta, jota olisi hyvä huomioida strategian päivityksessä?

1. Palveluiden saatavuus ja lähipalvelut
 - Vahva huoli palveluiden keskittämisestä Kuopioon.
 - Toive säilyttää tasavertaiset palvelut myös pienillä paikkakunnilla, sekä yöpäivystykset lisäalassa ja Varkaudessa.
 - Huoli pitenevistä hoitomatkista, Kela-taksien kalleudesta ja eriarvoisuudesta.
2. Hoitoon pääsy ja hoitojonot
 - Jonot koetaan kohtuuttoman pitkiksi sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa.
 - Hoitoon pääsy koetaan epävarmaksi ja hoitotakuun toteutuminen nostettu keskiöön monissa kommentteissa.
 - Useita kokemuksia hoitojen peruuntumisista, vääristä diagnooseista ja resurssipulasta.
3. Henkilöstö ja johtaminen
 - Henkilöstöpula aiheuttaa huolta
 - Hoitohenkilökunnan työhyvinvointi, palkkaus ja riittävä resursointi keskeisiä.
 - Toive vähentää hallinnon määrää ja keventää byrokratiaa.
 - Kriittikkiä johdon vieraantumista käytännön työstä sekä liian raskaasta organisaatiosta ja hallinnosta.
4. Ennaltaehkäisy ja hyvinvointi
 - Panostus ennaltaehkäiseviin palveluihin, varhaiseen puuttumiseen ja neuvontaan.
 - Lasten, nuorten ja perheiden tukeminen (mm. mielenterveys, kouluterveydenhuolto).
5. Ikääntyneiden, vammaisten ja heikommassa asemassa olevien huomiointi
 - Huoli muistisairaiden, vanhusten, vammaisten ja syrjäytyneiden asemasta.
 - Toive inhimillisestä ja turvallisesta vanhuudesta.
 - Kriittisiä kommentteja kotihoidon riittämättömyydestä ja hoivapaikkojen puutteesta.
 - Digipalvelut eivät sovi kaikille, eivätkä saa syrjäyttää asiakkaita.
6. Digipalvelut ja saavutettavuus
 - Tarve kehittää toimivat digipalvelut, mm. ajanvaraus.
 - Kriittikkiä: digipalvelut eivät saa syrjäyttää ikääntyneitä tai niitä, joilla ei ole osaamista/laitteita.

- Toive yhdistää digi- ja lähipalvelut niin, että kaikilla on vaihtoehtoja.

7. Talous ja resurssien käyttö

- Huoli palveluiden kustannustehokkuudesta, päällekkäisistä tutkimuksista ja turhista rakenteista.
- Toive säästöistä hallinnossa, ei suorittavassa työssä.
- Vaaditaan realistista talouden ja palvelutarpeen yhteensovittamista.

8. Strategian sisältö ja jalkauttaminen

- Toive konkretisoida strategia: selkeät, mitattavat tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurattava ja raportoiva avoimesti.
- Strategian tulee ohjata käytäntöä, ei jäädä paperiksi tai ”sanahelinäksi”.
- Johdon toivotaan jalkautuvan kentälle ja kuuntelevan työntekijöitä sekä asiakkaita.

9. Erityisteemat

- Mielenterveys- ja hammashoitopalvelujen saatavuus parannettava.
- Pelastustoimen ja ensihoidon resurssien turvaaminen.
- Kokonaisturvallisuus ja varautuminen (epidemiat, kriisitilanteet).
- Yhteistyö kuntien, järjestöjen ja paikallisten yritysten kanssa tärkeää.

Yhteenveto:

Strategian päivityksessä tulee erityisesti huomioida palvelujen saavutettavuus koko maakunnassa, hoitoon pääsyn parantaminen, henkilöstön riittävyys ja hyvinvointi sekä ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistaminen.